

Verdandis Interkulturella program

Interkulturell beskriver ett samspel mellan människor med olika utgångspunkter och referensramar. Det här utbytet utgår från alla människors lika värde och rättigheter oavsett social, etnisk eller religiös bakgrund. Syftet är att hitta lösningar för att hantera kulturell olikhet inom ramen för demokratiska värden och internationella konventioner om mänskliga rättigheter. För att skapa ett gott interkulturellt utbyte mellan människor, krävs öppenhet, flexibilitet och en kunskap och medvetenhet om olika kulturella uttryck, inklusive sina egna.

Sverige är idag en mångkulturell smältdegel. Sedan andra världskriget har människor flytt hit undan krig men också arbetskraftsinvandrat. 2015 sökte sig stora flyktingströmmar till Europa på grund av kriget i Syrien och andra konflikthärdar i världen och Sverige tog emot ett stort antal flyktingar.

Människor har alltid flyttat över gränser för att finna lycka, nytt arbete, skydd mot diskriminering och förtryck, krig och religiösa/etniska konflikter och under senare år klimatförändringar. De som förändrat sina liv genom att flytta till ett nytt land har av naturliga skäl stött på svårigheter av olika slag. Språket, acceptansen av nya seder och bruk och att barnen acklimatiserar sig snabbare än de äldre i den nya miljön. I olika grad har den som invandrat till ett nytt land stött på svårigheter att accepteras i arbetsliv, boende och interkulturell gemenskap, men i det långa loppet – kanske efter flera generationer – blandas människors olika tillgångar i form av

kulturell kompetens, erfarenheter och perspektiv och blir ”gemensamma”. Denna utveckling är värdefull eftersom den skapar social sammanhållning och berikar samhället. Det är viktigt att alla känner sig som en del av samhället och att denna tillhörighet inte enbart sker på majoritetssamhällets villkor. Integrationen i samhället bör ske i form av en dualism där allas tillgångar, erfarenheter och perspektiv tas till vara och ges ett värde.

På det hela taget har vi i Sverige genom seklerna varit bra på att integrera musiker, hantverkare, industriarbetare och digitala tjänsteutövare. I backspegeln kan vi se hur de flesta av dem som kommit till Sverige från Finland, Italien, Balkan, Östeuropa och Mellanöstern, liksom deras barn, acklimatiserat sig väl i fråga om arbete, bostad och interkulturellt umgänge. Men statistik från slutet av 1990-talet fram till idag visar att politiken inte lyckats organisera tillräckliga kompensatoriska åtgärder för att skapa förutsättningar för integration och motkrafter till segregation. Andelen människor med sin bakgrund i andra länder har successivt tilltagit i allt fler bostadsområden kring de flesta stora och medelstora städer. Andelen sysselsatta har snarare minskat än ökat och andelen barn som inte klarar sig vidare till gymnasieskolan har legat på en konstant hög nivå. Samtidigt har den kommersiella och sociala servicen minskat i dessa områdena.

Samhället och politiken måste bli bättre på att kompensera för den här utvecklingen. Det krävs ett långsiktigt och medvetet arbete från flera håll och i samverkan med offentlig, frivillig och privat sektor för att ge stöd och utveckla strukturer och verksamheter så att de matchar de samhällsförändringar som skett de senaste 30 åren. En tydlig samverkan ska ske i kommunerna där kommunerna ska ha rollen av koordinator för de olika aktörernas insatser.

De utmaningar som finns i många av de socioekonomiskt utsatta bostadsområdena kräver en mobilisering av alla goda krafter. Här har civilsamhället en viktig roll att spela. I samverkan med offentliga och andra aktörer, kan föreningarna skapa social sammanhållning, utveckling och trygghet. Civilsamhället förstår sin lokala omgivning och kan agera både snabbt och långsiktigt uthålligt för att lösa uppstående samhällsproblem. Men för att klara uppdraget behöver civilsamhället ett ökat stöd från samhället. Det finns ett gap mellan den politiskt uttalade viljan, när det gäller förväntningarna på civilsamhällets insatser, och stödet från samhället till föreningar så att de kan utföra sin uppgift.

Redan idag sker en samverkan mellan olika aktörer på det lokala och nationella planet. Men det är för lite och för kortvarigt och det saknas samverkan. I de lyckade lokala projekten återkommer faktorerna för framgång: en uthållig, lokal samverkan mellan skolan, arbetslivet, socialtjänsten, polis, allmännyttan och civilsamhället. Aktörerna delar kunskap och ger draghjälp åt varandra och resultatet blir en mängd lyckade synergieffekter och därmed en förbättrad situation i de socioekonomiskt utsatta områdena. För att motverka segregation och förstärka arbetet med att bygga plattformar för socialt utvecklingsarbete i utsatta områden kräver Verdandi ökade och mer långsiktiga medel till civilsamhället och kommunerna genom Delmos – Delegationen mot segregation.

En fungerande integration

Samtidigt som vi tar emot många flyktingar och människor från andra länder, är det viktigt att integrationen fungerar på bästa sätt för alla berörda. Vi måste möta utmaningen med tålamod. Argument som skyller invandringen för alla de problem som finns i det svenska samhället, måste bemötas med sakliga motargument. Vårt samhälle skulle vara fattigare och sluta att fungera, utan de människor och den arbetskraft som kommer utifrån. Vår kultur berikas och ger oss möjligheter att lära av andras erfarenheter från andra delar av världen. Detta gör vårt land starkare och bättre.

Vi måste vara ödmjuka mot varandra och vara beredda att möta varandra genom att vara öppna för andra kulturer och religioner och detta gäller alla grupper, såväl infödda som nya svenskar.

Det finns problem som måste lösas, till exempel segregation, klasskillnader och bostadsbrist. Olika grupper har olika villkor och livschanser. En mindre grupp tvingas på grund av samhällets brister, fattigdom och små livschanser att söka sig till ett liv i utanförskap, i subkulturer eller i kriminalitet. Denna utveckling måste mötas med ökade och rättvisa livschanser för alla, men också en effektiv brottsbekämpning.

Det finns också brister när det gäller de sociala kontakterna mellan olika grupper i samhället. Det förstärker motsättningar och rädslor mellan utlandsfödda och svenskar men också mellan olika grupper med utländsk bakgrund. Människor som upplevt krig och konflikter i sina hemländer har ibland svårt att bortse från detta när

man kommit till Sverige. Konflikter fortsätter att existera i det nya landet.

Det är viktigt att klargöra att grundläggande värderingar, friheter, lagar och mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet i Sverige gäller för alla, även de som kommer hit från andra länder. Man har inte rätt att med hänvisning till sin religion kräva undantag från dessa grundläggande mänskliga rättigheter, friheter, värderingar och regler. Inte heller är det acceptabelt att i kraft av sin religion, kultur eller politiska uppfattning diskriminera, hota och förfölja människor med annan bakgrund eller åsikt.

En viktig samhällsuppgift är att identifiera, förebygga och stärka individer som drabbas av förtryckande kulturella vanor och beteendemönster som begränsar den enskilda kvinnans och mannens handlingsutrymme och livschanser, till exempel destruktiv social kontroll i form av hedersrelaterat förtryck.

Rasismen har blivit mer politiskt och socialt accepterad. Detta är en allvarlig utveckling som måste bekämpas med all kraft. Däremot finns en ökad oro för flyktingsituationen och hur vi ska klara mottagandet av alla de som söker sig till Sverige. Man ska inte förväxla en seriös diskussion om vad som behöver göras för att lösa integrationen med rasistiska åsikter. Samhället måste prioritera insatser som underlättar kontakten mellan olika grupper. Det viktigaste här är att så många som möjligt kommer in i arbetslivet. Diskriminering måste bekämpas. Verksamheter, projekt och organisationer som verkar för solidaritet och ökad kontakt mellan människor är ett kraftfullt redskap i kampen för social sammanhållning. De behöver samhällets ekonomiska stöd.

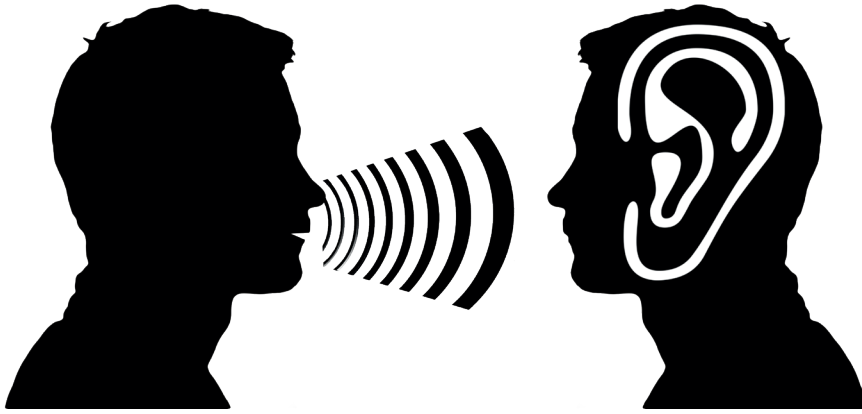
Alla samhällliga institutioner och myndigheter behöver utveckla en interkulturell förståelse och kunskap, för att kunna ge samma samhällliga service till besökare och brukare oavsett social, etnisk eller religiös bakgrund.

Vaccin mot rasism och hat

Bristen på rimliga livschanser har lett till brist på framtidstro. Känslan av hopplöshet sprider sig, en del tappar tron på demokratin och letar alternativa lösningar och synsätt. Några söker sig till våldsbejakande rörelser.

Hatbrotten är ett växande problem. Det är när någon, av någon anledning, föraktar en annan människa så mycket att hen anser att hen förtjänar hot, våld och andra brott. Motiven till hatbrotten kan vara många. I de flesta polisanmälningar om hatbrott har förövaren främlingsfientliga eller rasistiska motiv. Verdandi anser att hatbrott är en extrem form av kränkning av de mänskliga rättigheterna. Verdandis alternativ är demokrati, humanism och en öppenhet som gäller alla. Ett samhälle som präglas av social rättvisa har ett vaccin mot rasism, våldsrörelser och olika former av fundamentalism.

Fundamentalism måste bekämpas. Både genom rättsapparaten och genom individuell påverkan. Inte minst måste vi i Verdandi vara tydliga i vår egen

” *Det saknas ett kreativt tänkande i samhället. Man är så fixerad vid pengar idag och det här med vinster, så man ser ingenting annat, tycker jag. Men då förstår man inte att vinsterna kommer senare. När människor mår bra, så sparar vi en massa resurser i sjukvården och omsorgen. Det blir mindre kriminalitet och droger. Mindre problem som kostar pengar på det stora hela.* ”

Citat ur Verdandis intervjuserie i Delmos-projektet, 2018, med deltagare i Verdandi från hela landet.

verksamhet. Jämlikhet, tolerans och respekt måste vara ömsesidig och gälla alla som deltar Verdandis verksamhet.

Rätten till ett arbete

Arbetet är avgörande i varje människas liv. Det ger gemenskap och människovärde, sammanhang, egen inkomst och försörjning, framtidstro och makt över sitt eget liv. Därför är arbete en grundläggande rättighet. Verdandi kräver att samhället gör allt för att erbjuda arbete åt alla, det är en förutsättning för social rättvisa men också för att vi ska nå en framgångsrik integration och för att bryta segregeringen. Riskgrupper som ofta drabbas av arbetslöshet ska ges det samhällsstöd som krävs för att de ska få ett arbete. Idag är människor med utomeuropeisk bakgrund och särskilt kvinnor i den gruppen, ungdomar utan gymnasieexamen, äldre och funktionshindrade mer drabbade av långtidsarbetslöshet än andra grupper.

Arbetena ska omfattas av kollektivavtal så att facket kan säkerställa att arbetsmiljö, arbetsrätt och anställningsvillkor följer gällande lagar och regler. Verdandi vill se nya arbetsmarknadspolitiska åtgärder där arbetslösa matchas mot bristyrken, en utbyggnad av kunskapslyftet, ökade möjligheter till att kombinera arbete med utbildning och fler

lärlings- och praktikplatser som underlättar inträdet på arbetsmarknaden.

Skola och utbildning

Verdandi ska driva på mot en utveckling där förskolan och skolan ger alla förutsättningar för en god start i livet och det stöd som krävs för att nå uppsatta kunskapsmål. Förskolor och skolor ska präglas av en jämn socioekonomisk och etnisk sammansättning bland eleverna. Förskolor och skolor ska utveckla en interkulturell pedagogik och ett interkulturellt ledarskap.

Verdandi vill se en utveckling där den kommunala introduktionen av nyanlända ger de nya invånarna förutsättningar att snabbt lära sig det svenska språket och snabbare få kunskap om och aktivera sina medborgerliga rättigheter och skyldigheter i samhället. Verdandi föreslår till exempel att sfi-undervisning av hög kvalitet erbjuds från dag 1 i Sverige för nyanlända och förenklade rutiner för validering av utländsk utbildning så att allas kompetens fullt ut kan tas tillvara. Fokus ska ligga på att möjliggöra ett snabbt inträde till samhällslivet. Det är också viktigt att myndigheter och olika samhällsfunktioner utvecklar en interkulturell kunskap på alla nivåer.

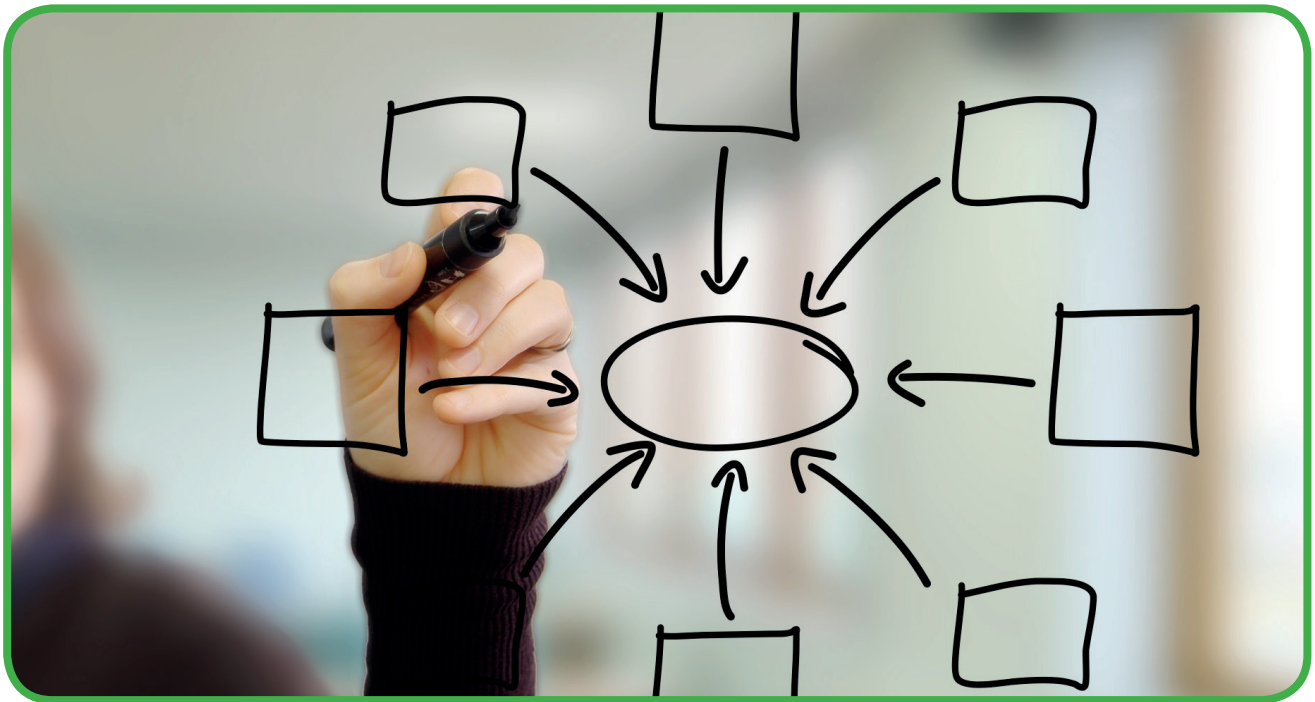
Språket och graden av utbildning har blivit allt viktigare i tjänstesamhället samtidigt som många människor saknar den utbildning som krävs för att få jobb. Utbildningssatsningar måste till för att alla ska kunna platsa på arbetsmarknaden och vid omställning i arbetslivet. Det finns också ett behov av att motverka den ekonomiskt trängda situation som många tvingas att brottas med. Vi behöver en välfärd i Sverige som ger anständiga villkor för de människor som är mellan arbeten eller idag står långt utanför arbetsmarknaden.

Rätten till en bostad

Alla invånare ska ha rätt till en bostad med en rimlig hyra. Verdandi slår fast att bostad är en mänsklig och social rättighet för alla. Bostaden är grunden för ett drägligt liv, och för möjligheten att själv ta ansvar för sitt liv. Även de med låg inkomst och otrygg ekonomi har rätt till eget boende. Hinder som finns för att få eget kontrakt måste avskaffas. Samhället måste ansvara för allas rätt till bostad. Bostadsområden som tidigare fungerat som slussar för vidare integration har kommit att bli fällor där nyanlända riskerar att bli kvar med få möjligheter till kontakt med arbete och interkulturell gemenskap med det övriga Sverige. Inte oväntat blir följderna otrygghet och brist på gemenskap samt kriminalitet i kretsar som undanhållits en plats i "arbetslinjen".

” *Integrationen behöver bli bättre. Den har varit dålig länge. Jag har läst att sfi är under all kritik. Den har privatiserats, vilket leder till att det blir mer intresse av att tjäna pengar istället för att ge bra undervisning.* ”

Citat ur Verdandis intervjuserie i Delmos-projektet, 2018, med deltagare i Verdandi från hela landet.

” *Det handlar mycket om människosyn ... är jag mer värd än dig eller är vi lika mycket värda? Människovärdet måste upprättas.* ”

Citat ur Verdandis intervjuserie i Delmos-projektet, 2018, med deltagare i Verdandi från hela landet.

Den sociala kontroll som tidigare utövats av boende, sociala myndigheter och affärsliv ersätts successivt av beskyddarverksamhet samt lokala ledare som vill återskapa det gamla landets kultur snarare än att delta i uppbyggnaden av en interkulturell gemenskap.

Segregationen måste brytas i ett stort antal orter i Sverige. Ett arbete med förnyelse måste påbörjas som bidrar till bostadsområden som är socialt och etniskt blandade med ett stort antal naturliga mötesplatser för de boende. Samhällets offentliga service och myndighetsnärvaro måste öka i bostadsområdena, till exempel socialtjänst, försäkringskassa, arbetsförmedling, vårdcentral, polis, bibliotek, skolor, förskolor och fritidsgårdar.

Människors rättigheter ska vara desamma i hela landet oavsett kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning. Det innebär att vi i Verdandi motsätter oss att ställa grupper mot varandra och att vi motarbetar varje förslag som slår mot dem som redan hör till de mest utsatta. Samhällets friheter måste gälla alla som lever och bor i vårt land.

” För min egen del betyder Verdandi väldigt mycket. Jag drog åt det bruna hållet, om man säger, förut. Det har Verdandi ändrat på. Nu tror jag att vi måste kämpa för social rättvisa och att alla människor är lika mycket värd. ”

Citat ur Verdandis intervjuserie i Delmos-projektet, 2018, med deltagare i Verdandi från hela landet.

Trångboddheten och den sociala utsattheten ökar allra mest i de geografiska områden där det redan finns andra stora utmaningar. Det skapar en dubbel social utsatthet som riskerar att leda vidare till missbruksproblem, kriminalitet och permanent socialt utanförskap. Barn far illa på grund av trångboddhet och social osäkerhet. De ges inte utrymme för lek och lärande i hemmet utan tvingas ut till portgångar och torg. För många innebär detta bristande möjligheter för att klara sig igenom grundskolan med godkända betyg och senare med sämre chanser på arbetsmarknaden.

Trångboddhet och bostadsbrist kan endast åtgärdas genom byggandet av nya bostäder med rimliga hyresnivåer så att även de med låg inkomst kan efterfråga dessa.

Vräkningar ska aldrig förekomma utan att alla hyresvärdar, såväl privata som allmännyttiga, först kontaktar socialtjänsten för att öppna för en social överenskommelse. Verdandi kräver också att regeringen stiftar en lag mot vräkningar av barn.

Verdandi kräver att regeringen tillsätter en ny statlig bostadssocial utredning som upprättar sociala mål för bostadspolitiken, söker lösningar för att motverka bostadsbrist och segregation och förutsättningar för mer inkomstmässigt blandade stadsdelar med bostäder av olika typ, utformning och med olika upplåtelseformer.

Den sociala utsattheten för enskilda hushåll löper i de flesta fall parallellt med segregationen, oavsett om den beskrivs i sociala, ekonomiska, etniska eller kulturella termer. En ny bostadssocial utredning bör ägna särskild uppmärksamhet åt de allra mest utsatta grupperna, det vill säga inkomstsvaga, missbrukare och enskilda samt familjer med sociala och/eller psykisk ohälsa.

Verdandi som organisation

Verdandi som organisation strävar efter att fördelningen av nyckelpersoner i organisationen avspeglar sammansättningen av kvinnor och män med annan etnisk bakgrund bland medlemmar och deltagare.

Verdandis medlems- och ledarutbildning ger nyckelpersoner, verksamhetsledare och medlemmar utbildning och en god grund för att dessa ska kunna verka för ett jämställt, jämlikt och interkulturellt Verdandi. Det handlar bland annat om att synliggöra outtalade normer och värderingar som bas för att möta och hantera mångfald.

Verksamheten i Verdandi ska alltid präglas av ett bemötande på lika villkor och ett interkulturellt förhållningssätt. Ett interkulturellt arbetssätt i Verdandi bygger på:

- Att Verdandi i sina socialpolitiska krav har med det interkulturella perspektivet, det vill säga beaktar att alla flickor, pojkar, kvinnor och män, oavsett social och etnisk bakgrund omfattas av Verdandis krav på social rättvisa.
- Verdandi ska utveckla organisationens alla delar så att en respektfull och ömsesidig dialog och ett bra samarbete uppnås mellan medlemmar och deltagare. Alla nyckelpersoner i Verdandi ska gå Verdandis utbildning som ger en grund för att reflektera över olika maktordningar, olika kulturers uttryck och även sina egna. Vi tenderar alla, oavsett med svensk eller annan etnisk bakgrund, att ta de egna uttrycken för givna och se dem som de enda rätta. Minoritetsgrupper hamnar ofta i en kamp om att åtnjuta majoritetssamhällets gunst. Verdandi vill nå ett jämlikt samhälle där allas rättigheter försvaras utifrån människovärdet utan inbördes rangordning.

” Verdandi kan göra mycket. Jag har varit mycket utan arbete och att då kunna komma hit och prata med människor har betytt väldigt mycket för mig. Jag tror också att Verdandi kan hjälpa människor när de har problem med soc eller bostadsbolaget till exempel. Det kan förändra när en förening står bakom och stöttar en mot myndigheter. Innan jag kom med i Verdandi hade jag inte tänkt så mycket på skillnader, hur orättvist det är. Inte för att jag inte brydde mig men det var ingenting jag tänkte på. Nu tänker jag ofta på att vi behöver få ett mer rättvist samhälle där alla får möjligheten att ha det bra i livet. ”

Citat ur Verdandis intervjuserie i Delmos-projektet, 2018, med deltagare i Verdandi från hela landet.

Verdandis krav är därför:

JÄMLIKHET

- Att alla ska ha förutsättningar till ett värdigt liv och att allas rättigheter försvaras utifrån människovärdet utan inbördes rangordning.
- Att politikens högsta strävan ska vara att utrota fattigdomen och att minska klassklyftorna för att nå målet om ett jämlikt samhälle.
- Att allas tillgång till grundläggande offentlig samhällsservice garanteras.

EN HUMAN ASYLPOLITIK

- Att Sverige bedriver en human asylpolitik.
- Att Sverige integrerar barnperspektivet i hela asylprövningsprocessen.
- Att alla EU-länder deltar i ett reglerat och solidariskt flyktingmottagande.
- Att regeringen säkerställer att alla kommuner gör ett seriöst och kvalitativt arbete i mottagandet av nyanlända enligt Bosättningslagens intentioner.
- Att Sverige bedriver en asylpolitik som medger familjeåterförening för dem som beviljats asyl.
- Att permanenta uppehållstillstånd tillämpas som huvudregel i Sveriges asylpolitik och att de tillfälliga uppehållstillstånden begränsas snarast.
- Att Sverige för en aktiv politik för integration i arbetsliv, utbildning och boende.

INTEGRATION

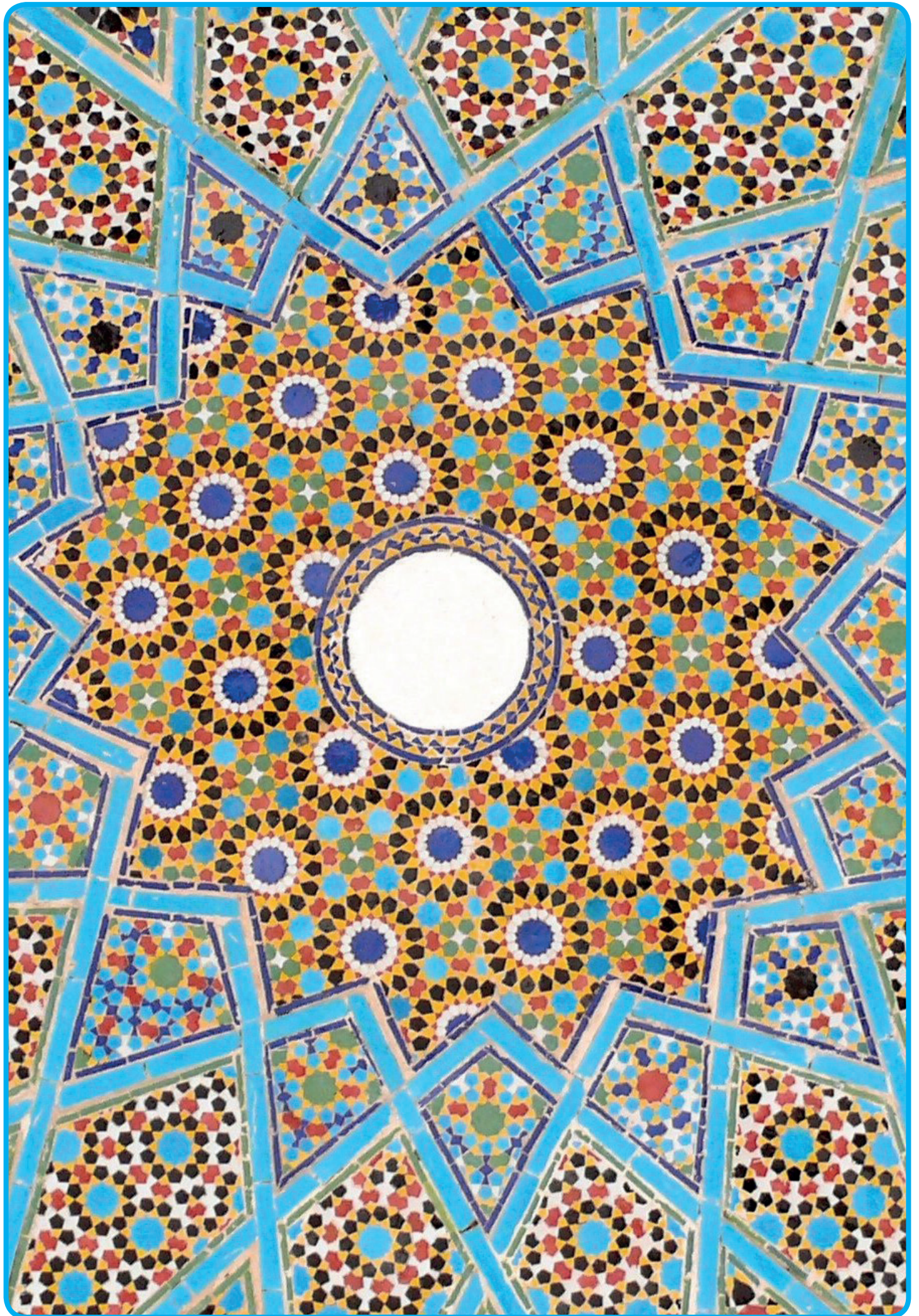
- Att kommunerna ska ha rollen av koordinator för integrationsarbetet i kommunerna där de ska samordna och driva arbetet långsiktigt i samverkan med olika aktörer; skolan, arbetslivet, näringslivet, socialtjänsten, arbetsförmedlingen, polis, allmännyttan och civilsamhället.
- Att regeringen ger ökade och mer långsiktiga medel till civilsamhället och kommunerna genom Delmos – Delegationen mot segregation för att motverka segregation och förstärka arbetet med att bygga plattformar för socialt utvecklingsarbete i de socioekonomiskt utsatta områdena.
- Att Sverige för en aktiv politik mot diskriminering i alla dess former.
- Att Sverige bedriver en politik för social sammanhållning i Sverige.
- Att staten vidtar skarpa åtgärder mot hatbrott.
- Att samhället ger ett ökat stöd till integrationsarbete i organisationer och folkrörelser.
- Att alla har rätt till professionell tolkhjälp i olika samhällsfunktioner.
- Att kommuner och regioner erbjuder särskilda traumaenheter för människor från andra kulturer.
- Att all samhällsservice ska utveckla en interkulturell kompetens.

ARBETE

- Att arbete åt alla ska vara ett överordnat mål för arbetsmarknadspolitiken. Arbetena ska omfattas av kollektivavtal.
- Att samhället satsar på nya arbetsmarknadspolitiska åtgärder där arbetslösa matchas mot bristyrken, en utbyggnad av kunskapslyftet, ökade möjligheter till att kombinera arbete med utbildning och fler lärlings- och praktikplatser som underlättar inträdet på arbetsmarknaden.
- Att samhället bedriver en sfi-undervisning av hög kvalitet som erbjuds alla nyanlända från dag 1 i Sverige.
- Att samhället skapar nya rutiner för validering av utländsk utbildning så att allas kompetens kan tas tillvara fullt ut.
- Att samhället gör särskilda satsningar på de riskgrupper som drabbas av arbetslöshet i högre grad, exempelvis människor med utomeuropeisk bakgrund och särskilt kvinnor i den gruppen, ungdomar utan gymnasieexamen, äldre och funktionshindrade.

BOSTAD

- Att regeringen tillsätter en ny statlig bostadssocial utredning som upprättar sociala mål för bostadspolitiken.
- Att regeringen och riksdag stiftar en lag mot vräkning av barn.
- Att regering och riksdag stiftar en lag som ställer krav på alla hyresvärdar att kontakta socialtjänsten före vräkningar för att möjliggöra sociala överenskommelser istället för vräkningar.
- Att samhället på alla nivåer strävar efter olika boendeformer och lägenhetsstorlekar i bostadsområdena.
- Att alla bostadsområden ska innehålla naturliga mötesplatser och att samhället ska prioritera att det finns kostnadsfria samlingslokaler i bostadsområdena där boende och lokalföreningar kan mötas.
- Att regering och riksdag skapar förutsättningar för en massiv nybyggnation av hyresrätter med rimliga hyror. ●

Ett interkulturellt förhållningssätt – en checklista:

- Ta reda på fakta om området du tänker arbeta i! Innevånare – bakgrund och antal. Arbetsmarknad och arbetslöshet. Bostadssituationen, hemlöshet, vräkningar. Skolor och dess resultat. Brottsstatistik.
- Finns det tidigare lyckade eller misslyckade projekt i området, som du kan ha nytta av att känna till och dra erfarenheter ifrån?
- Ta reda på vilka aktörer som bedriver verksamhet i området. Kan ni samarbeta eller komplettera varandra?
- Ta kontakt, engagera och involvera boende i området direkt från start. Det är viktigt att man inte kommer utifrån/uppifrån och startar verksamhet. Det väcker rädsla och misstänksamhet. De som bäst vet vilka behov som finns och vad som kommer att fungera är de som bor där!
- Vill du förbättra situationen för kvinnor i området? Glöm då inte bort att jobba även med männen.
- Vill du göra en egen insats? Ta kontakt med organisationer som jobbar med möten mellan personer som är etablerade i samhället och de som är nytillkomna, exempelvis "Familjekompis" eller "Kompisbyrå".
- Tänk på att den största segregationen oftast finns i välbärgade "svenska" områden. Jobba för att öka motivationen till möten över etniska gränser i dessa områden också. ●

ANTECKNINGAR

A series of 30 horizontal dotted lines provided for taking notes.

Verdandi, Fatbursgatan 8

118 54 Stockholm

Telefon: 08-642 28 80

E-post: info@verdandi.se

Hemsida: verdandi.se

Verdandi finns på facebook,
instagram, twitter.

● **verdandi**